

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Hallituksen esitys joukkorahoituslaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnan lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle joukkorahoituslaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 46/2016 vp.). Lausuntonaan Finanssivalvonta esittää kunnioittavasti seuraavan.

Yleistä

Finanssivalvonta tukee hallituksen esityksen tavoitetta selkeyttää lainsäädäntöä, parantaa sijoittajansuojaa, lisätä yritysten rahoitusvaihtoehtoja sekä monipuolistaa rahoitusmarkkinoita. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan joukkorahoituksella voidaan helpottaa yritysten pienimuotoista pääomanhankintaa.

Finanssivalvonta näkee hallituksen esityksessä kuitenkin merkittäviä puutteita erityisesti sijoittajansuojan kannalta. Pahimmillaan nämä puutteet johtavat siihen, että yleinen luottamus paitsi joukkorahoitustoimintaan myös laajemmin arvopaperimarkkinoiden toimintaan heikkenee.

Hallituksen esitys ei myöskään kaikilta osin saavuta tavoitetta selkeyttää lainsäädäntöä, vaan pikemminkin johtaa lisääntyviin tulkintaongelmiin. Ehdotetut säännökset vaikuttavat olevan osin EU-lainsäädännön vastaisia ja esityksen yksityiskohtaiset perustelut eivät kaikilta osin vastaa ehdotettuja säännöksiä. Esityksessä myös asetetaan toimijoita perusteetta eriarvoiseen asemaan. Esitys myös aliarvioi lakiehdotusten vaikutukset Finanssivalvonnan toimintaan.

Tässä lausunnossa esitetään Finanssivalvonnan kommentit hallituksen esitykseen sekä yleiskuvaus Finanssivalvonnan ehdottamista muutoksista hallituksen esityksessä ehdotettuihin säännöksiin. Nämä muutosehdotukset kuvataan yksityiskohtaisesti perusteluineen lausunnon liitteessä 1. Lausunnon liitteessä 2 esitetään muita teknisluonteisia muutosehdotuksia ehdotettuihin säännöksiin.

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Esitys jättää merkittäviä puutteita sijoittajansuojaa

Hallituksen esitys johtaisi toteutuessaan siihen, että joukkorahoituksen välittäjän kautta joukkorahoitukseen osallistuva sijoittaja ottaisi sijoituskohteen (joukkorahoituksen saajan) lisäksi riskin joukkorahoituksen välittäjän toiminnasta ja maksukyvyistä. Tämä olisi täysin vastoin finanssialan asiakkaansuojasääntelyn yleistä tavoitetta siitä, että asiakkaan riski kohdistuisi vain sijoituskohteeseen eikä palveluntarjoajaan.

Joukkorahoituksen välittäjälle ehdotetaan velvollisuutta noudattaa hyvää joukkorahoitustapaa sekä toimia ammattitaitoisesti, rehellisesti ja asiakkaan edun mukaisesti. Lisäksi joukkorahoituksen välittäjälle ehdotetaan velvollisuutta noudattaa eräitä sijoituspalvelulain säännöksiä. Joukkorahoituksen välittäjällä ei kuitenkaan olisi velvollisuutta arvioida sijoituskohteen asianmukaisuutta asiakkaalle tai annetun neuvon soveltuvuutta asiakkaan sijoitustoiminnan tavoitteisiin. Ehdotus johtaisi käytännössä siihen, ettei epäasianmukaisiin sijoitusneuvoihin, kuten riittämättömään hajautukseen tai asiakkaan tarpeisiin tai sijoituskokemukseen huonosti soveltuvien tuotteiden suositteluun voitaisi valvonnassa puuttua. Mahdollisissa ongelmatilanteissa joukkorahoituksen välittäjällä ei olisi velvollisuutta järjestää asiakasvalitusten käsittelyä eikä velvollisuutta varmistaa, että asiakkailla on käytettävissään vaihtoehtoinen riidanratkaisumekanismi palveluntarjoajan ja asiakkaan välisiä riitoja varten. Joukkorahoituksen välittäjän asiakkaat eivät myöskään pääsisi sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

Asiakkaan riskiä joukkorahoituksen välittäjästä korostaa se, ettei asiakasvarojen luotettavalle säilytykselle ole luotu minkäänlaisia turvamekanismeja, kuten asiakasvarojen säilytysjärjestelyjen ennakkollista arviointia rekisteröinnin yhteydessä, tilintarkastusta, raportointia asiakkaille tai Finanssivalvonnalle taikka Finanssivalvonnan mahdollisuutta rajoittaa joukkorahoituksen välittäjän toimintaa tai asettaa asiamies valvomaan asiakasvarojen nopeaa palauttamista joukkorahoituksen välittäjän selvitystilän, konkurssin tai muun maksukyvyttömyyden yhteydessä. Lisäksi ehdotettu joukkorahoituksen välittäjän pääoma- tai vastuuvakuutusvaatimus näyttäisi kohdistuvan vain rekisteröintihetkeen, eikä vaatimuksen täyttymättä jääminen vaikuttaisi silloinkaan olevan peruste evätä rekisteröintiä.

Koska joukkorahoituksen välittäjät olisivat Finanssivalvonnasta annetun lain näkökulmasta muita finanssimarkkinoilla toimivia, Finanssivalvonnan tosiasialliset keinot puuttua joukkorahoituksen välittäjien epäasianmukaisiin menettelyihin ovat hyvin rajalliset. Sijoittajansuojaa heikentää osaltaan myös se, että hallituksen esityksessä käytännössä kannustetaan joukkorahoituksen välittäjiä ja saajia käyttämään siirtokelvottomia arvopapereita. Ehdotus on tältä osin vastoin ESMAn komissiolle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamaa neuvoa joukkorahoitusta koskevan sääntelyn kehittämiseksi.

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Sijoittajansuojaan liittyvät ongelmat korostuvat erityisesti vallitsevassa markkinatilanteessa. Matalan korkotason toimintaympäristössä joukkorahoitus nähdään helposti keinona saada sijoituskohteelta hyvää tuottoa. Jos sijoittajansuojamekanismit ovat puutteelliset ja joukkorahoituksen välittäjälle ei aseteta riittäviä menettelytapavaatimuksia, riskinä on se, että asiakkaat sijoittavat joukkorahoituskohteisiin väärin odotuksin ja ilman asiannukaista riskien hajautusta.

Finanssivalvonta ehdottaa, että joukkorahoituksen välittäjälle asetetaan velvollisuus noudattaa sijoituspalvelulain säännöksiä selonottovelvollisuudesta ja asiakasvalitusten käsittelystä. Lisäksi joukkorahoituksen välittäjän rekisteröinnin edellytykseksi tulisi asettaa pääomavaatimuksen täyttyminen sekä asiakasvarojen hallinnoinnin järjestäminen luotettavalla tavalla. Sääntelyn suhteellisuusperiaatteen toteuttamiseksi Finanssivalvonta ehdottaa, että joukkorahoituksen välittäjältä poistettaisiin velvollisuus noudattaa sijoituspalvelulain 10 luvun 10 §:n säännöksiä puhelujen tallentamisesta. Myös viittaus sijoituspalvelulain 10 luvun 2 §:n 4 momentin totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan markkinoinnin kieltoon voidaan poistaa, koska saman sisältöinen kielto ehdotetaan säädettäväksi joukkorahoituslain 11 §:ssä.

Ehdotettu sääntely on epäselvää ja asettaa toimijat perusteetta eriarvoiseen asemaan

Hallituksen esitys luo käsityksen siitä, että toimija voisi vapaasti valita, sovelletaanko siihen joukkorahoituslakia vai muuta finanssimarkkinalainsäädäntöä. Niissä tilanteissa, joissa joukkorahoituspalvelu kuuluu EU-lainsäädännön soveltamisalan piiriin eikä EU-sääntely mahdollista kansallista poikkeusta, joukkorahoituslain säännöksillä ei voi ohittaa muuta finanssimarkkinalainsäädäntöä.

Finanssivalvonta kannattaa ehdotusta ottaa käyttöön rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin (MiFID) 3 artiklaan sisältyvä kansallinen optio, joka sallii tietyin edellytyksin MiFID-vaatimuksista poikkeavan sääntelyn toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välitykseen sekä sijoitusneuvontaan. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan ehdotettu sääntelyratkaisu ei kuitenkaan ole kaikilta osin MiFID:n 3 artiklan mukainen.

Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan hallituksen esitys johtaisi toteutuessaan siihen, että toimiluvanvaraiset sijoituspalveluyritykset asetettaisiin perusteetta eriarvoiseen asemaan suhteessa rekisteröityneisiin joukkorahoituksen välittäjiin esimerkiksi sijoitusneuvontaa koskevien menettelytapavaatimusten osalta. Lisäksi esitys kasvattaisi liikkeeseenlaskun järjestäjän osakepääomavaatimuksen 125 000 eurosta 730 000 euroon.

Hallituksen esityksessä ehdotettu muutos maksulaitoslakiin vaikuttaa tarpeettomalta, sillä kapean soveltamisalansa takia sitä tulitaisiin tuskin lainkaan soveltamaan. Muutos ei myöskään vaikuttaisi olevan täysin maksu-

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

palveludirektiivin mukainen eikä se selkeyttäisi maksupalvelun ja joukkorahoituksen välistä rajanvetoa. Ratkaisematta jää myös lainamuotoisen joukkorahoituksen suhde luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin.

Finanssivalvonta ei myöskään pidä eri toimijoiden tasapuolisen kohtelun näkökulmasta perusteltuna sitä, että arvopaperimarkkinain mukaisen esitteen laatimisvelvollisuuden osalta säädettäisiin erillisestä euromääräisestä rajasta, joka koskisi vain joukkorahoituksella varoja hankkivia yrityksiä.

Ratkaisuna sääntelyn soveltamisalaongelmiin Finanssivalvonta ehdottaa, että sijoituspalvelulain ja joukkorahoituslain soveltamisalasäännöksiä tarkennetaan. Lisäksi Finanssivalvonta ehdottaa, että lainamuotoisen joukkorahoituksen määritelmää sekä luottolaitostoiminnasta annetun lain poikkeuksia luottolaitoksen yksinoikeudesta ottaa vastaan takaisinmaksettavia varoja tarkennetaan.

Eri toimijoiden tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi Finanssivalvonta ehdottaa, että edellä kuvattujen sijoittajansuojaa koskevien muutosten lisäksi liikkeeseenlaskun järjestäjän osakepääomavaatimus alennettaisiin 50 000 euroon silloin, jos sillä ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja.

Sijoittajien korvausrahastoa koskevan sääntelyn osalta Finanssivalvonta ehdottaa, että valtiovarainministeriön tulisi viipymättä arvioida kokonaisvaltaisesti korvausrahastosuojan kattavuutta ja rahaston kannatusmaksujärjestelmää sekä ehdottaa tarvittavia muutoksia.

Vaikutukset Finanssivalvonnan toimintaan on aliarvioitu

Hallituksen esityksen puutteellisuuksien johdosta Finanssivalvonta pitää arviota esityksen vaikutuksista Finanssivalvonnan toimintaan virheellisenä. Ehdotettujen säännösten epäselvyys lisää valvonnassa esiin nousevia tulkintakysymyksiä. Puutteellinen sijoittajansuojasääntely johtaa ongelmien ilmetessä lisääntyneisiin asiakasyhteydenottoihin Finanssivalvonnalle. Myös joukkorahoituksen välittäjien rekisteröinnistä sekä rekisterin luomisesta ja ylläpidosta aiheutuu työtä ja kustannuksia, joita ei voi kattaa yksinomaan sisäisin järjestelyin ja toimenkuvien tarkentamisella, kuten hallituksen esityksessä väitetään.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota myös siihen, että puutteellisen sijoittajansuojan ja epäselvien säännösten takia ehdotettu 1 000 euron vuotuisen valvontamaksu ei todennäköisesti kata valvonnasta tosiasiallisesti aiheutuvia kustannuksia. Finanssivalvonta ehdottaa, että vuotuiseksi valvontamaksuksi säädetään 3 000 euroa.

28.4.2016

FIVA 1/01.01.01/2016

Julkinen

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Esityksessä teknisiä puutteita

Ehdotetuissa säännöksissä on myös eräitä teknisiä virheitä tai puutteita, jotka on kuvattu tarkemmin tämän lausunnon liitteessä 2.

FINANSSIVALVONTA

Jarmo Parkkonen
osastopäällikkö

Ville Kajala
johtava asiantuntija

LIITTEET

1. Lausunnossa käsitellyt muutosehdotukset ehdotettuihin säännöksiin
2. Teknisluonteisia muutosehdotuksia ehdotettuihin säännöksiin

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

LIITE 1: Lausunnossa käsitellyt muutosehdotukset ehdotettuihin säännöksiin

Muutosehdotukset Joukkorahoituslakiin

1 § Soveltamisala, 2 momentti

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
<i>Mitä tässä laissa säädetään joukkorahoituksen välittäjästä, sovelletaan 3–8 ja 17 §:ää lukuun ottamatta myös joukkorahoitusta välittävään luottolaitokseen, maksulaitokseen, rahastoyhtiöön, sijoituspalveluyritykseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan.</i>	<i>Tämän lain 10, 11, 16 ja 18 §:ää sovelletaan myös joukkorahoitusta välittävään luottolaitokseen, maksulaitokseen, rahastoyhtiöön, sijoituspalveluyritykseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan.</i>

Perustelu: Muutosehdotuksella selvennetään säännösten soveltamista eri toimijoihin ja poistetaan ristiriitaisuuksia EU-lainsäädännön kanssa. Toimiluvanvaraiseen toimijaan tulisi ensisijaisesti soveltaa aina asianomaista toimijaa koskevia säännöksiä.

2 § Määritelmät, 1 kohta

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
Tässä laissa tarkoitetaan: 1) lainamuotoisella joukkorahoituksella vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä; -----	Tässä laissa tarkoitetaan: 1) lainamuotoisella joukkorahoituksella vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä, <i>jossa velkasuhde syntyy joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille;</i> -----

Perustelu: Muutosehdotuksella selvennetään lainamuotoisen joukkorahoituksen suhdetta luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin. Muutosehdotus perustuu hallituksen esityksen yksityiskohtaisiin perusteluihin (s. 105).

6 § Rekisteröinnin edellytykset

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä joukkorahoituksen välittäjäksi, jos: 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa; 2) ilmoituksen tekijä ei ole konkurssissa, yrityksen saneerausmenettelyssä tai muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä ja, jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu; 3) ilmoituksen tekijä on luotettava; 4) ilmoituksen tekijällä on sellainen rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus kuin joukkorahoituksen välityksen luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.	Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä joukkorahoituksen välittäjäksi, jos: 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa; 2) ilmoituksen tekijä ei ole konkurssissa, yrityksen saneerausmenettelyssä tai muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä ja, jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu; 3) ilmoituksen tekijä on luotettava; 4) ilmoituksen tekijällä on sellainen rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus kuin joukkorahoituksen välityksen luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen;

28.4.2016

FIVA 1/01.01.01/2016

Julkinen

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

<p><i>Joukkorahoituksen välittäjällä on oltava omaa pää-omaa vähintään 50 000 euroa tai riittävä ammatillinen vastuuvakuutus, pankkitakaus tai muu vastaava vakuus.</i></p> <p>Joukkorahoituksen välittäjän on toimitettava Finanssivalvonnalle tiedoksi säännöt, sopimusehdot tai muut vastaavat asiakirjat, joista ilmenee, miten joukkorahoituksen välitys tapahtuu sekä mitä edellytyksiä, oikeuksia ja velvollisuuksia joukkorahoituksen saajille ja muille asiakkaille asetetaan.</p> <p>Finanssivalvonta voi evätä rekisteröinnin, jos olosuhteet huomioon ottaen on ilmeistä, että ilmoituksen tekijä aikoo toimia toisen välikätenä.</p>	<p><i>5) muut tässä pykälässä säädetyt rekisteröinnin edellytykset täyttyvät.</i></p> <p><i>Rekisteröinnin edellytyksenä on, että joukkorahoituksen välittäjällä on omaa pääomaa vähintään 50 000 euroa tai riittävä ammatillinen vastuuvakuutus, pankkitakaus tai muu vastaava vakuus.</i></p> <p><i>Jos joukkorahoituksen välittäjä aikoo vastaanottaa asiakasvaroja, rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että tämä kykenee säilyttämään ja käsittelemään asiakasvaroja 10 §:ssä edellytetyllä tavalla</i></p> <p>(4 mom. kuten HE:n 3 mom.)</p> <p>(5 mom. kuten HE:n 4 mom.)</p>
---	---

Perustelu: Hallituksen esitys johtaisi siihen, että Finanssivalvonta ei voisi evätä joukkorahoituksen välittäjän rekisteröintiä edes silloin, jos hakija ei täytä omaa pääomaa, vastuuvakuutusta tai muuta vakuutta koskevaa vaatimusta. Lisäksi asiakkaansuojan toteutumisen kannalta on tärkeää, että asiakasvarojen käsittely on jo rekisteröitymishetkellä järjestetty asianmukaisesti.

8 § Rekisteristä poistaminen

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
<p>Finanssivalvonnan on poistettava joukkorahoituksen välittäjä rekisteristä, jos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) joukkorahoituksen välittäjä on lopettanut toimintansa; 2) 6 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädetyt rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty; 3) joukkorahoituksen välittäjä toimii toisen välikätenä; 4) 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetty rekisteröinnin edellytys ei enää täyty eikä joukkorahoituksen välittäjä ole Finanssivalvonnan antamassa kehotuksessa asetetussa määräajassa ilmoittanut uusia henkilöitä, jotka täyttävät asetetut vaatimukset rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemuksesta; tai 5) joukkorahoituksen välittäjän tai sen ylimmän johdon toiminnassa ilmenee vakavia tai toistuvia laiminlyöntejä. <p>Jos elinkeinonharjoittaja on poistettu rekisteristä, se ei saa enää harjoittaa joukkorahoituksen välitystä.</p>	<p>Finanssivalvonnan on poistettava joukkorahoituksen välittäjä rekisteristä, jos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) joukkorahoituksen välittäjä on lopettanut toimintansa; 2) 6 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädetyt rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty; 3) joukkorahoituksen välittäjä toimii toisen välikätenä; 4) 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tai 2 momentissa säädetty rekisteröinnin edellytys ei enää täyty eikä joukkorahoituksen välittäjä ole Finanssivalvonnan antamassa kehotuksessa asetetussa määräajassa täyttänyt edellytystä; tai 5) joukkorahoituksen välittäjän tai sen ylimmän johdon toiminnassa ilmenee vakavia tai toistuvia laiminlyöntejä. <p>(2 mom. kuten HE)</p>

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä toiminnan lopettamisesta rekisteristä poistamisen perusteella.	(3 mom. kuten HE)
--	-------------------

Perustelu: Hallituksen esitys johtaisi toteutuessaan siihen, että 6 §:n 2 momentissa ehdotettu pääoma- tai vastuuvakuutusvaatimus koskisi joukkorahoituksen välittäjää vain rekisteröitymishetkellä. Pääomavaatimuksen tulisi olla voimassa jatkuvasti ja sen rikkomisen tulisi olla peruste rekisteristä poistamiselle, jollei vaatimusta täytetä asetetussa määräajassa.

9 § Joukkorahoituksen välittäjän oikeus välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
<p><i>Se, joka välittää joukkorahoitusta sijoituspalveluna ilman luottolaitoksen, maksulaitoksen, rahastoyhtiön, sijoituspalveluyrityksen tai vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupaa, saa sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1 ja 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla ainoastaan välittää ja vastaanottaa siirtokelpoisia arvopapereita ja rahasto-osuuksia koskevia toimeksiantoja sekä tarjota näihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoitusneuvontaa.</i></p> <p><i>Rahoitusvälineinä ei tätä pykälää sovellettaessa kuitenkaan pidetä sellaisia siirtokelvottomia arvopapereita, jotka eivät ole arvopaperimarkkinaissa tarkoitettuja arvopapereita.</i></p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitettuja toimeksiantoja saa välittää ainoastaan luottolaitokselle, rahastoyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle ja vaihtoehtorahastojen hoitajalle sekä sellaiselle kolmannessa maassa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen ja luottolaitoksen sivuliikkeelle, joka noudattaa sijoituspalvelulakia ja luottolaitostoiminnasta annettua lakia vastaavia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä.</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitettuja <i>sijoituspalveluja</i> saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jollei sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen.</p>	<p><i>Joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa välittää sijoitus- ja lainamuotoista joukkorahoitusta.</i></p> <p><i>Joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa myös sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1 ja 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla välittää ja vastaanottaa mainitun lain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita ja muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja sekä tarjota näihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoitusneuvontaa. Joukkorahoituksen välittäjän on tällöin noudatettava tämän lain 2 ja 3 luvun säännöksiä ja välitettävä saamansa toimeksiannot luottolaitokselle, rahastoyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle taikka sellaiselle kolmannessa maassa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen sivuliikkeelle, joka noudattaa sijoituspalvelulakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia vastaavia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä.</i></p> <p>(pois, sisältyy ehdotettuun 2 momenttiin)</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitettuja <i>palveluja</i> saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jollei sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen.</p>

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Elinkeinonharjoittaja saa välittää 1 momentissa tarkoitettuja toimeksiantoja myös sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:n mukaisena sidonnaisasiamiehenä.

Sijoituspalvelun tarjoajan oikeudesta käyttää joukkorahoituksen välittäjää sidonnaisasiamiehenään säädetään sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä.

Perustelu: Hallituksen esitys hämärtäisi rajaa siitä, mikä on millekin toimijalle sallittua toimintaa. Muutosehdotuksella (yhdessä jäljempänä ehdotetun sijoituspalvelulain 2 luvun 2 §:n uuden 5 momentin kanssa) tätä rajaa pyritään selkeyttämään. MiFID 3 artiklan kansallisen option käytön edellytyksenä on, että poikkeuksen piiriin tulevien henkilöiden toimintaa säännellään kansallisella tasolla. Koska joukkorahoituslakia sovelletaan sen 1 §:n 1 momentin mukaisesti vain vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimiseen, tarjoamiseen ja välittämiseen, ei joukkorahoituslain 9 §:n säännöstä voi soveltaa mihin tahansa toimijaan, kuten hallituksen esitys antaa virheellisesti ymmärtää. Hallituksen esityksen 5 momentin viittaus sidonnaisasiamiehenä toimimiseen on käsitteellisesti virheellinen: yhdelläkään toimijalla ei ole subjektiivista oikeutta toimia sijoituspalvelun tarjoajan sidonnaisasiamiehenä, vaan sijoituspalvelun tarjoajalla on oikeus käyttää sidonnaisasiamiestä.

10 § Joukkorahoituksen välittäjän menettelytavat sekä velvollisuudet sijoittajaa kohtaan

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
<p>Joukkorahoituksen välittäjän on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.</p> <p>Joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava: 1) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyvää joukkorahoitustapaa, 2) sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta, 3) sijoituspalvelulain 10 luvun 2 §:n 4 momentin mukaista kieltoa antaa sijoituspalvelun ja oheispalvelun markkinoinnissa totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa, 5 §:n säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista ja 10 §:n säännöksiä puhelujen tallentamisesta.</p> <p>Joukkorahoituksen välittäjä ei saa hallinnoida eikä pitää hallussaan asiakkaansa varoja (asiakasvarat) tai arvopaperimarkkinaissa tarkoitettuja arvopapereita eikä olla velkaa asiakkaalleen välittäessään arvopaperimarkkinaissa tarkoitettuja arvopapereita. Jos joukkorahoituksen välittäjä välittäessään muita kuin arvopaperimarkkinaissa tarkoitettuja arvopapereita hallinnoi asiakasvaroja, sen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla ja huolehdittava siitä, että asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista.</p>	<p>(1 mom. kuten HE)</p> <p>Joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava: 1) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyvää joukkorahoitustapaa, 2) sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta, 3) sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännöksiä asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, 5 §:n säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista ja 13 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä.</p> <p>Joukkorahoituksen välittäjä, joka 9 §:n 2 momentin mukaisesti välittää ja vastaanottaa arvopapereita ja muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja tai tarjoaa näihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoitusneuvontaa, ei saa hallinnoida eikä pitää hallussaan asiakkaansa varoja tai rahoitusvälineitä (asiakasvarat) eikä olla velkaa asiakkaalleen. Jos joukkorahoituksen välittäjä muutoin hallinnoi asiakasvaroja, sen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla ja huolehdittava siitä, että asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista.</p>

28.4.2016

FIVA 1/01.01.01/2016

Julkinen

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Joukkorahoituksen välittäjän, joka on rekisteröitynyt 2 luvun mukaisesti, ei tarvitse liittyä sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahoitukseen.	(4 mom. kuten HE)
--	-------------------

Perustelu: Sijoittajansuojan varmistamiseksi joukkorahoituksen välittäjälle tulisi asettaa sijoituspalvelun tarjoajaa vastaava selontotevelvollisuus sekä velvollisuus järjestää asiakasvalitusten asianmukainen käsittely. Viittaus sijoituspalvelulain 10 luvun 2 §:n 4 momenttiin voidaan poistaa tarpeettomana, koska samasta asiasta ehdotetaan säädettäväksi joukkorahoituslain 11 §:ssä. Sääntelyn suhteellisuuden säilyttämiseksi viittaus sijoituspalvelulain 10 luvun 10 §:ään ehdotetaan poistettavaksi. Pykälän 3 momentin kieltä pitää hallussa asiakasvaroja ehdotetaan muutettavaksi MiFID:n 3 artiklaa vastaavaksi.

15 § Rikemaksu ja seuraamusmaksu

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
<p>Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat tämän lain 18 §:n säännökset suosituksia antavaan toimielimeen kuulumisesta ja siihen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta.</p> <p>Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:</p> <p>1) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännökset eturistiriitojen hallinnasta;</p> <p>2) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 10 luvun 2 §:n 4 momentin säännökset kiellosta antaa sijoituspalvelun ja oheispalvelun markkinoinnissa totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa, 5 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista ja 10 §:n säännökset puhelujen talentamisesta;</p> <p>3) tämän lain 10 §:ssä tarkoitettujen säännökset asiakasvarojen hallinnasta ja hallussapidosta, 12 §:n säännökset asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä 11 §:n säännökset ja 21 §:n nojalla annetut säännökset tiedonantovelvollisuudesta.</p> <p>Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.</p>	<p>(1 mom. kuten HE)</p> <p>Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:</p> <p>1) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännökset eturistiriitojen hallinnasta;</p> <p>2) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännökset asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, 5 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista ja 13 §:n säännökset asiakasvalitusten käsittelystä;</p> <p>3) tämän lain 10 §:ssä tarkoitettujen säännökset asiakasvarojen hallinnasta ja hallussapidosta, 12 §:n säännökset asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä 11 §:n säännökset ja 21 §:n nojalla annetut säännökset tiedonantovelvollisuudesta.</p> <p>(3 mom. kuten HE)</p>

Perustelu: Pykälään ehdotetut muutokset vastaavat 10 §:ään ehdotettuja muutoksia.

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

Sijoituspalvelulaki

1 luvun 2 § Poikkeukset lain soveltamisalasta

Muutos 1 luvun 2 §:ään ehdotetaan poistettavaksi ja korvattavaksi sijoituspalvelulain 2 luvun 2 §:n uudella 5 momentilla.

2 luvun 2 § Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla, uusi 5 momentti

Ehdotettu säännös: *Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan rekisteriin, saa tarjota toimeksiantojen välitystä ja vastaanottamista 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä näihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoitusneuvontaa siten kuin joukkorahoituslaissa säädetään.*

Perustelu: Hallituksen esitys loisi turhaa epäselvyyttä sijoituspalvelulain soveltamisalasta. Ehdotuksella (yhdessä joukkorahoituslain 1 §:n 2 momenttiin sekä 9 ja 10 §:ään ehdotettujen muutosten kanssa) pyritään poistamaan tämä epäselvyys. MiFID 3 artiklan kansallisen option käytön edellytyksenä on, että poikkeuksen piiriin tulevien henkilöiden toimintaa säännellään kansallisella tasolla.

6 luvun 1 § Vähimmäispääoma

Pykälässä tulisi säätää erikseen 50 000 euron vähimmäispääomavaatimus niille liikkeeseenlaskun järjestäjille, joilla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja.

Perustelu: Pelkkä viittauksen poistaminen liikkeeseenlaskun järjestäjään pykälän 2 momentissa korottaa liikkeeseenlaskun järjestäjän vähimmäispääomavaatimuksen pykälän 1 momentin mukaiseen 730 000 euroon. Muutos mahdollistaisi hallituksen esityksen tavoitteen siitä, että liikkeeseenlaskun järjestäjän, jolla ei ole lupaa pitää hallussaan asiakasvaroja, vähimmäispääomavaatimus olisi 50 000 euroa.

Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

Ehdotetun 6 §:n taulukon mukainen perusmaksu joukkorahoituslaissa tarkoitettulle joukkorahoituksen välittäjälle tulisi olla 3 000 euroa.

Laki luottolaitostoiminnasta

2 luvun 3 § Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset

Pykälän 2 momentissa säädetään osakeyhtiön ja osuuskunnan oikeudesta hankkia yleisöltä takaisinmaksettavia varoja tarjoamalla muita kuin vaadittaessa takaisinmaksettavia velkasitoumuksia. Joukkorahoituksen saaja voi kuitenkin hallituksen esityksen mukaan olla myös muu yritys, yhteisö tai säätiö kuin osakeyhtiö tai osuuskunta. Säännöstä tulisi siksi muuttaa.

Markkina- ja menettelytapavalvonta, Ville Kajala

LIITE 2: Muita teknisluonteisia muutosehdotuksia ehdotettuihin säännöksiin

Joukkorahoituslaki

Rekisteröintihakemuksen tekijän luotettavuuden arviointia varten Finanssivalvonnalla tulisi olla oikeus saada tietoja sakkorekisteristä. Finanssivalvonnasta annetun lain oikeus koskee vain Finanssivalvonnan valvottavia. Joukkorahoituslakiin tulisi siksi sisällyttää vakuutusedustuslain 46 §:ää vastaava säännös Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja sakkorekisteristä.

Laki Finanssivalvonnasta

Ehdotetut muutokset on tarpeen sovittaa yhteen hallituksen esityksessä 28/2016 vp. ja 65/2016 vp. ehdotettujen muutosten kanssa.

Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

Lain 1 §:n 1 momenttiin, jossa määritellään valvontamaksun suorittamiseen velvolliset, tulee lisätä joukkorahoituksen välittäjä.

Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Ehdotetussa uudessa 5 luvun 2 §:n 5 kohdassa tulisi puhua eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista niiden hoitajien sijaan.

Hallituksen esitys	Muutosehdotus
Finanssivalvonta ylläpitää julkista rekisteriä: ----- 4) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppalaisten yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hoitajista, joiden mainitussa pykälässä tarkoitettun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa; 5) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista <i>eurooppalaisten pitkäaikaissijoitusrahastojen hoitajista</i> , joiden mainitussa pykälässä tarkoitettun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa.	Finanssivalvonta ylläpitää julkista rekisteriä: ----- 4) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppalaisten yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneiden rahastojen hoitajista, joiden mainitussa pykälässä tarkoitettun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa; 5) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista <i>eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista</i> , joiden mainitussa pykälässä tarkoitettun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa.